

Somali resmi olarak *Somali Federal Cumhuriyeti* ve komünist yönetimde önceki bilinen adıyla *Somali Demokratik Cumhuriyeti* olarak anılmaktadır. Doğu Afrika'da *Afrika Boynuzu* denilen coğrafi bölgede bulunan bir ülkedir. 1991 de Somali İç Savaşın başlamasından beri devletin çoğu bölgesinde merkezi bir hükümet kontrolü yoktur. Uluslararası olarak tanınmış Federal Geçiş Hükümeti, ülkenin sadece küçük bir parçasını yönetmektedir. Başkenti, 850.000 nüfusuyla Mogadişu'dur. Bu şehir dışında, Hergeisa, Kismayo, Berbera, Marka ve Baidoa 'da önemli şehirler arasındadır.

Somali Afrika'nın en doğu ucunda yer alıp, Kuzeybatıda Cibuti, güneybatıda Kenya, kuzeyde Aden Körfezi ve Yemen, doğuda Hint Okyanusu, batıda Etiyopya ile çevrilidir. Kıtadaki en uzun sahil şeridinde sahiptir ve arazisi temel olarak platolar, düzlükler ve yaylalardan oluşur. Periyodik muson rüzgarları ve düzensiz yağışla yıl boyu kurak iklime sahiptir.

Somali 1960 yılında bağımsızlığına kavuşmuştur. On dokuzuncu yüzyılın sonlarında İngilizler ve İtalyanlar sahil bölgelerinde kontrolü kazandı ve Britanya Somalisi ve İtalyan Somalisi kuruldu. *Muhammed Abdullah Hassan* tarafından kurulan derviş Devleti Britanya İmparatorluğu'nu sahil kesimlerine kadar dört kez püskürtmüşse de 1920 yılında Britanya hava gücüne yenilmişlerdir.

Britanya Somalisi ve İtalyan Somalisi'nin 1960'ta birleşmesi ile kurulan bağımsız Somali Cumhuriyeti'nde 1969 yılında iktidarı Muhammed Siad Barre ele geçirdi ve Sosyalist Somali Demokratik Cumhuriyeti'ni kurdu. 1991 yılında ülkedeki farklı kabile ve aşiretler arasında mücadele başladı ve Barre'nin devrilmesiyle ülke iç savaşa girdi. 200 yılında Abdulkasım Salat Hasan farklı milis grupları birleştirmek amacıyla hükümet başkanı olarak atandı. Ancak bu girişim başarısızlıkla sonuçlandı.

Somali ekonomisi daha çok göçebe hayvancılığa ve tarıma dayanır. Tarım ürünlerinden ve hayvancılıktan elde edilen gelirin gayri safi yurtiçi hasıladaki payı

%65'tir. Çalışan nüfusun %72'si bu sektörlerde iş görmektedir. Topraklarının sadece %2'si tarıma elverişli olan Somali'de en çok tahıl, darı, mısır, muz, pamuk, şeker kamışı ve çeşitli meyve ve sebzeler üretilmektedir. 1991'de 200 bin ton tahıl, 34 bin ton yer bitkileri, 10 bin baklagiller, 160 bin ton meyve ve 30 bin ton sebze üretilmiştir. Aynı yıl ülkede 1 milyon baş sığır, 4 milyon baş koyun bulunuyordu. Uzun bir deniz sahiline sahip olması itibariyle Somali balıkçılığa da elverişlidir. Ancak balıkçılık yeterince gelişmemiştir. 1991'de %98 denizden, %2'si iç suçlardan olmak üzere 16 bin ton balık ve deniz ürünü avlanmıştır. Orman bakımından çok zengin olmamakla birlikte Somali'de belli bir miktar orman ürünleri de elde edilmektedir. 1991'de 7 milyon325 bin m³ tomruk üretilmiştir.

Somali'nin etnik yapısı, halkının hemen hemen tamamı Somalilerden oluşmaktadır. Sömürge dönemlerinden yerleştirilen Avrupalı azınlıkların oranı oldukça düşüktür. Somalilerin kendilerine özel Somalice adı verilen bir dilleri vardır. Somali sınırları içinde yaşayan yanı sıra Etyopya, Kenya, Cibuti, Güney Yemen ve Suudi Arabistan olmak üzere değişik Arap ülkelerinde yaşayan Somaliler de vardır. Bütün bu ülkelerde yaşayan Somalilerin hepsi Sünni Müslümandır. Somali nin neredeyse tamamı Müslümandır.

Somali'de 1200 kadar ilkokul, 85 genel ortaöğretim kurumu ve 25 mesleki ortaöğretim kurumu bulunmaktadır. İlk okul çağındaki çocukların %11'i, ortaokul çağındaki çocukların ise %4'ü öğretimden yararlanabilmektedir. Misyonerlik faaliyetlerine rağmen Somali halkı dini inançlarını muhafaza edebilmişlerdir. Bunun sebebi ise Somali'deki geleneksel eğitimidir. Geleneğe göre her ailede Kur'an'ı ezbere bilen ve diğer aile fertlerine de İslami kaidelerini öğretebilecek donanıma, iyi yetişmiş birinin bulunması gerekiyor. Çocuklar 3 ila 4 yaşında medrese eğitimi almaya başlıyor. Eğer Kur'an'ı ezberleyebilirlerse ilkokula başlıyorlar. Ortalama 7 yaşında hafızlıklarını

tamamlıyorlar. Hafızlık o kadar kıymetli ki çocuklar hafız olduklarında hocalarına “deve” hediye ederler ve bu bir gelenektir.

Somali’de bir kişinin toplumda itibar görmesinin sebepleri arasında; Kur’an ilmine vakıf olmak, kabile ve aile tarihini bilmek, güçlü karaktere sahip olmak, eğitilmiş olmak, yol gösterici olmak, zengin olmak, herkese hitap edebilmek gibi unsurlar önemlidir. Kurtuluş Bayramları Somali’nin milli bayramıdır ve o gün bayraklar asılır. Düğünlerde ise kurban kesilip misafirlere yemek verme adeti vardır.

Evlilik yaşı kızlar için 18-20 civarında, erkekler için ise 16 ve üzeridir. Kabileler arası evlilik yaygındır. Eğer kadın başka bir kabilede erkekle evlenirse artık o kabileye mensuptur. Ama kendi ailesi ve kabilesiyle de bağını koparmaz. Toplumda çekirdek aileden ziyade geniş aile kültürü yaygındır.

Kaynak: wikipedia